

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
JAUNIMO POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. IX-1871 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymo Nr. IX-1871
nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymą Nr. IX-1871 ir
jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
JAUNIMO POLITIKOS PAGRINDŲ
ĮSTATYMAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato jaunimo politikos formavimo, įgyvendinimo, darbo su jaunimu ypatumus, patariamąsias institucijas, jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų kompetenciją.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atvirasis darbas su jaunimu** – darbas su jaunimu atviruosiuose jaunimo centruose ir (ar) erdvėse, atliekamas vadovaujantis darbo su jaunimu principais.

2. **Atvirasis jaunimo centras** – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, atstovybė, kurių veiklos arba jos dalies vykdymo vieta yra Lietuvos Respublikoje ir kurie atlieka darbą su jaunimu, grindžiamą savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinanti jų įsitraukimą į šią veiklą.

3. **Atviroji jaunimo erdvė** – kultūros, švietimo, kūno kultūros ir sporto ar socialinės paslaugas teikiančio juridinio asmens nuosavybės, patikėjimo teise ar nuomos, panaudos sutarčių pagrindais valdoma patalpa, kurioje atliekamas darbas su jaunimu, grindžiamas savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinantis jų įsitraukimą į šią veiklą.

4. **Darbas su jaunimu** – veikla, skirta sąlygoms jaunam žmogui įsitraukti į asmeninę, profesinę, kultūrinę ir visuomeninę veiklą sudaryti, jo kompetencijoms plėtoti ir ugdyti.

5. **Darbas su jaunimu gatvėje** – darbas su jaunimu tiesiogiai neformaliose jaunimo susibūrimo vietose (viešosiose erdvėse, gatvėse, parkuose, kavinėse, sporto aikštynuose, klubuose ir kt.).

6. **Išmanaus darbo metodai** – darbo su jaunimu veikla, kuria plėtojamos jauno žmogaus asmeninės, socialinės ir profesinės kompetencijos, pasitelkiant informacines technologijas.

7. **Jaunas žmogus** – asmuo nuo 14 iki 29 metų (įskaitytinai).

8. **Jaunimas** – du ir (ar) daugiau jaunų žmonių.

9. **Jaunimo iniciatyva** – savanoriška ir savarankiška jaunimo veikla, skirta savo ir visuomenės poreikiams tenkinti.

10. **Jaunimo organizacija** – Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo nustatyta tvarka jaunimui ir (ar) jaunimo interesams atstovauti įsteigta asociacija, kurios ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės, ir (ar) jaunų žmonių interesams atstovaujančios asociacijos, kurių kiekvienos ne mažiau kaip 2/3 narių yra jauni žmonės.

11. **Jaunimo politika** – priemonių, kuriomis sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai ir siekiama sudaryti palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus asmenybei ir jo integravimuisi į visuomenės gyvenimą, visuma.

12. **Jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas** – darbas su jaunimu praktikos atlikimo vietoje siekiant lavinti jauno žmogaus profesines ir socialines kompetencijas, suteikiant žinių ir gebėjimų, padedančių įsitraukti į darbo rinką.

13. **Lietuvos jaunimo organizacijų taryba** – jaunimo organizacija, kurios pagrindinis veiklos tikslas – Lietuvos Respublikos mastu vienyti jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas ir joms atstovauti.

14. **Mažiau galimybių turintis jaunimas** – jaunimas, neturintis tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, patiria diskriminaciją dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų.

15. **Mobilusis darbas su jaunimu** – darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra atvirojo jaunimo centro arba atvirosios jaunimo erdvės, atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius.

16. **Mokinių savivalda** – mokyklos savivaldos institucija, sudaroma iš mokinių, atstovaujanti mokinių interesams, sprendžianti mokiniams aktualias problemas.

17. **Neaktyvus jaunas žmogus** – nesimokantis, nestudijuojantis, nedirbantis pagal darbo sutartį ar savarankiškai, neturintis kitų darbo santykiams prilygintų teisinių santykių, nevykdantis neatlygintinio užimtumo veiklos, neieškantis darbo jaunas žmogus.

18. **Neformalusis jaunimo ugdymas** – veikla, kuria plėtojamos jaunų žmonių asmeninės, socialinės ir edukacinės kompetencijos ir kuri vykdoma ne pagal formaliojo švietimo programas.

19. **Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga** – užsienio lietuvių jaunimo organizacija, kurios pagrindinis veiklos tikslas – pasaulio mastu vienyti užsienio lietuvių jaunimo organizacijas ir joms atstovauti.

20. **Savivaldybės jaunimo organizacijų taryba** – jaunimo organizacija, kurios pagrindinis veiklos tikslas – vienyti savivaldybės teritorijoje veikiančias jaunimo organizacijas ir joms atstovauti.

21. **Su jaunimu dirbanti organizacija** – juridinis asmuo, kurio vienas iš veiklos tikslų – sudaryti sąlygas jaunam žmogui įsitraukti į asmeninę, profesinę ir visuomeninę veiklą, jo kompetencijoms plėtoti ir ugdyti.

22. **Užsienio lietuvių jaunimas** – užsienio valstybėse gyvenantis lietuvių kilmės jaunimas.

23. **Užsienio lietuvių jaunimo organizacija** – buveinės vietos valstybės teisės aktų nustatyta tvarka jaunimui ir (ar) jaunimo interesams atstovauti įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, atstovybė, kurių ne mažiau kaip 2/3 narių sudaro užsienio lietuvių jaunimas.

24. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, Lietuvos Respublikos pilietybės įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme, Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme.

II SKYRIUS

JAUNIMO POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

3 straipsnis. Subjektai, formuojantys ir įgyvendinantys jaunimo politiką, jaunimo politikos įgyvendinimo principai

1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija formuoja jaunimo politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą.

2. Jaunimo politiką įgyvendina biudžetinė įstaiga Jaunimo agentūra prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Jaunimo agentūra), kurios nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Prie šios įstaigos veikia lygybės principu iš valstybės institucijų, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovų sudaroma patariamoji kolegiali institucija – Jaunimo reikalų taryba. Jaunimo reikalų tarybos institucinę sudėtį ir nuostatus tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras, o personalinę sudėtį – Jaunimo agentūros vadovas.

3. Valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) jaunimo politikos įgyvendinimo funkcijai atlikti savivaldybių administracijose steigiamos savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės:

1) savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymas tvirtinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu ir socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintu tipiniu savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymu;

2) savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius yra savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas;

3) savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius atlieka tipiniame savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas.

4. Jaunimo agentūra kiekvienais metais teikia savivaldybėms individualias jaunimo politikos įgyvendinimo rekomendacijas, kurias įsivertinusios savivaldybės užtikrina valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) jaunimo politikos įgyvendinimo funkciją.

5. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba ir savivaldybių jaunimo organizacijų tarybos, jaunimo organizacijos ir su jaunimu dirbančios organizacijos, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, vykdydamos veiklą, teikia siūlymus dėl jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo.

4 straipsnis. Savivaldybės jaunimo reikalų taryba

1. Savivaldybės jaunimo reikalų taryba – visuomeninė patariamoji institucija, vadovaujantis lygybės principu sudaroma iš savivaldybės administracijos ir (ar) savivaldybės

tarybos bei savivaldybės teritorijoje veikiančių savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos deleguotų atstovų.

2. Jeigu savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos nėra ar ji nedelegavo atstovų, jaunimo atstovai išrenkami viešame visuotiniame jaunimo organizacijų ir su jaunimu dirbančių organizacijų, mokinių ir (ar) studentų savivaldos atstovų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, susirinkime, šį susirinkimą organizuoja savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.

3. Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatus ir personalinę sudėtį tvirtina savivaldybės taryba.

4. Savivaldybės jaunimo reikalų taryba nagrinėja su jaunimo politika savivaldybėje susijusius klausimus ir teikia savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl jaunimo politikos įgyvendinimo, jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių finansavimo prioritetų savivaldybėje, su jaunimo politikos įgyvendinimu savivaldybėje susijusių teisės aktų projektų.

III SKYRIUS

DARBAS SU JAUNIMU

5 straipsnis Darbo su jaunimu principai

Darbas su jaunimu atliekamas vadovaujantis šiais principais:

1) atviro ir neformalaus bendravimo – asmens, dirbančio su jaunu žmogumi, ir jauno žmogaus santykis yra paremtas tarpusavio pasitikėjimu, lygiavertiškumu ir mokymusi vienas iš kito;

2) savanoriško dalyvavimo – darbas su jaunimu grindžiamas jauno žmogaus savanorišku apsisprendimu ir jo įsitraukimu (įtraukimu) į darbą nepatiriant jokios formos diskriminacijos; jaunas žmogus savo noru dalyvauja inicijuojant veiklas, priima sprendimus ir prisiima atsakomybę už jų įgyvendinimą;

3) bendros veiklos – mokomasi spręsti problemas grupėje, sprendimus priimti bendradarbiaujant su kitais asmenimis, dalijantis su jais darbais ir (ar) atsakomybe;

4) individualumo – darbas su jaunimu organizuojamas atsižvelgiant į kiekvieno jauno žmogaus, su kuriuo dirbama, poreikius;

5) mokymosi iš patirties – darbas su jaunimu grindžiamas asmeniniu jauno žmogaus patyrimu ir jo įsivertinimu;

6) nukreipimo – jaunas žmogus, atsižvelgiant į jo individualius poreikius, siunčiamas į valstybės ir (ar) savivaldybių institucijas ir (ar) įstaigas, kitus subjektus, kurie gali jam suteikti reikiamą pagalbą ir (ar) informaciją;

7) saugios aplinkos – jaunam žmogui turi būti užtikrintos sąlygos saugiai mokytis, veikti,

įgyvendinti idėjas nepatiriant fizinio ir psichologinio smurto;

8) įtraukios kultūros – jaunam žmogui turi būti sudarytos sąlygos įsitraukti į kultūrinės veiklas.

6 straipsnis. Darbas su jaunimu ir jo formos

1. Darbą su jaunimu atlieka jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, vadovaudamosi darbo su jaunimu principais, nurodytais šio įstatymo 5 straipsnyje. Darbo su jaunimu tikslinė grupė – jaunimas.

2. Skiriamos šios darbo su jaunimu formos:

- 1) atvirasis darbas su jaunimu;
- 2) darbas su jaunimu gatvėje;
- 3) mobilusis darbas su jaunimu;
- 4) jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas;
- 5) kitos formos.

3. Atliekant darbą su jaunimu, turi būti vykdomas neformalusis jaunimo ugdymas ir taikomi išmanaus darbo metodai.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytų formų darbo su jaunimu tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

7 straipsnis. Atviruosiuose jaunimo centruose ir atvirosiose jaunimo erdvėse vykdoma veikla

1. Atvirųjų jaunimo centrų veiklai taikomi reikalavimai:

1) darbui su jaunimu atvirajame jaunimo centre turi būti pritaikytos patalpos, kuriose, atliekant darbą su jaunimu, nemokamai turi būti teikiamos kultūros, meno, švietimo, verslumo ugdymo, kūno kultūros ir sporto, pedagoginės, psichologinės ar socialinės paslaugos;

2) atviriems jaunimo centrams jų savininko teisės ir pareigos įgyvendinantis asmuo (dalininkai) turi sudaryti sąlygas dirbti ir veiklą organizuoti taip, kad atvirasis jaunimo centras užtikrintų veiklos vykdymą ir bendrojo ugdymo mokyklų mokinių atostogų metu.

2. Atvirųjų jaunimo erdvių veiklai taikomi reikalavimai:

1) atviroji jaunimo erdvė turi būti darbui su jaunimu pritaikyta taip, kad, atliekant darbą su jaunimu, jauniems žmonėms nemokamai būtų teikiamos kultūros, meno, švietimo, verslumo ugdymo, kūno kultūros ir sporto, pedagoginės, psichologinės ar socialinės paslaugos;

2) atvirojoje jaunimo erdvėje įstaigos, kurioje veikia atviroji jaunimo erdvė, savininko teisės ir pareigos įgyvendinantis asmuo (dalininkai) turi sudaryti sąlygas dirbti ir veiklą

organizuoti taip, kad atviroji jaunimo erdvė užtikrintų veiklos vykdymą ir bendrojo ugdymo mokyklų mokinių atostogų metu.

3. Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių veiklos tikslai:

1) sukurti sąlygas jaunimui dalyvauti atvirojo jaunimo centro ir atvirosios jaunimo erdvės veikloje, ypač siekiant įtraukti į ją mažiau galimybių turintį jaunimą ir neaktyvius jaunos žmones;

2) užtikrinti, kad atvirojo jaunimo centruose ir atvirosiose jaunimo erdvėse organizuojama veikla atitiktų jaunų žmonių poreikius ir prisidėtų prie jauno žmogaus asmenybės tobulinimo, asmeninių ir socialinių kompetencijų ugdymo;

3) sukurti sąlygas, kad jauni žmonės būtų motyvuojami dalyvauti jų interesus atitinkančioje veikloje, skatinami tobulėti, ugdyti verslumą ir darbo rinkai reikalingus įgūdžius.

4. Savivaldybės institucijos ir įstaigos pagal kompetenciją turi užtikrinti, kad jos teritorijoje veiktų atvirasis jaunimo centras (atvirieji jaunimo centrai) ir (ar) atviroji jaunimo erdvė (atvirosios jaunimo erdvės), vykdančios veiklą socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2020 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas